

Nefndarsvið Alþingis
b.t. fjárlaganefndar og efnahags- og viðskiptanefndar
Smiðju, Tjarnargötu
101 Reykjavík

Grindavík 8. október 2026

Umsögn Bláa Lónsins hf. um frumvarp til fjárlaga fyrir árið 2027 og frumvarp til laga um breytingu á ýmsum lögum vegna fjárlaga 2027, mál 1 og 2.

Áhersla á útflutningsdrifinn hagvöxt hefur aldrei verið mikilvægari. Undanfarna mánuði hafa teiknast upp krefjandi aðstæður og útflutningur á Íslandi hefur dregist saman að raunvirði um 5% frá árinu 2018¹. Því hefur aldrei verið mikilvægara en einmitt nú að leita allra leiða til að skapa aukin verðmæti úr okkar einstöku auðlindum og sækja fram. Stækka þannig kökuna og tryggja hagvöxt til framtíðar. Skattar og regluverk mega ekki draga úr þeim hvata.

Fyrirhuguð VSK hækkun á baðlón gengur gegn heildarhagsmunum

Fyrirhuguð breyting á virðisaukaskatti á baðlón byggir á forsendum sem ekki gefa fullnægjandi mynd af áhrifum hennar. Hún gengur gegn hagsmunum atvinnugreinarinnar í heild en baðupplifanir eru eitt helsta aðdráttarafl landsins, bæði samkvæmt könnunum Ferðamálastofu og könnunum Maskínu sem gerðar hafa verið fyrir Bláa Lónið. Baðupplifun aðgreinir Ísland enn fremur frá öðrum sambærilegum áfangastöðum. Neysluskattur eins og virðisaukaskattur kemur niður á þeim sem kaupa vöruna eða þjónustuna.

Í Evrópu er virðisaukaskattur á ferðaþjónustu almennt 10-12%. Íslensk ferðaþjónusta starfar í beinni alþjóðlegri samkeppni. Ferðamaður sem velur Ísland er á sama tíma að velja á milli

¹ Heimild: Íslandsstofa

fjölmargra annarra áfangastaða og ber saman verð, gæði og heildarkostnað ferðarinnar. Skattlagning ferðaþjónustu þarf að taka mið af samkeppnisstöðu Íslands gagnvart öðrum áfangastöðum en ekki gagnvart öðrum atvinnugreinum innanlands eins og forsendur frumvarpsins byggja á.

Við mat á áhrifum ætlaðra skattabreytinga er ekki rétt að horfa einangrað á ætlaðan aukinn virðisaukaskatt heldur einnig á hvaða fjárfestingar, störf og framtíðartekjur verða til ef fyrirtæki innan greinarinnar búa við samkeppnishæft rekstrarumhverfi.

Uppbygging baðlóna hefur gefið af sér fjölda fjölbreyttra starfa og nýrra áfangastaða um allt land. Bláa Lónið hf. hefur verið leiðandi í þessari uppbyggingu síðustu áratugi og er mikilvægur hluti af aðdráttarafli landsins. Félagið hefur frá upphafi byggt vöxt sinn á endurfjárfestingu og langtímahugsun og stuðlað þannig að aukinni verðmætasköpun, landinu til heilla.

Einangraðar ákvarðanir um skattlagningu á einstaka þætti innan ferðaþjónustu eru varhugaverðar án samhengis eða greiningar á áhrifum á heildina. Þær ganga gegn meginmarkmiðum um heildarstefnumótun í uppbyggingu ferðaþjónustu sem fram kemur í atvinnustefnu Íslands til 2035 sem og gegn stefnuyfirlýsingu ríkisstjórnarinnar frá 21. desember 2024 þar sem sérstaklega er tekið fram að virðisaukaskattur á ferðaþjónustu verði ekki hækkaður, enda þurfi að horfa til heildaráhrifa slíkra ákvarðana. Það verður að vera hægt að treyst því sem stjórnvöld segja og leggja fram.

Jafn umfangsmiklar skattabreytingar og þessar og það með jafn skömmum fyrirvara og boðað er í frumvarpinu mun skaða samkeppnisstöðu greinarinnar á alþjóðlegum mörkuðum. Með upplifunar- og velliðanaferðaþjónustu hefur Ísland, sem ferðamannaland, einstakt tækifæri til að sækja fram og aðgreina sig á markaði. Því tækifæri má ekki fórna fyrir vanhugsaða skammtímahagsmuni stjórnvalda.

Bláa Lónið hf. leggst því alfarið gegn tillögu stjórnvalda að færa aðgangseyri að baðhúsum, baðstöðum, gufubaðsstofum og heilsulindum úr 11% virðisaukaskattsþrepi í almennt 24% skatthlutfall. Félagið áréttar mikilvægi þess að allar afgerandi breytingar á umhverfi ferðaþjónustunnar séu aðeins gerðar sem liður í heildarstefnumótun til langs tíma með allt umhverfi greinarinnar, samkeppnisstöðu íslenskrar ferðaþjónustu og efnahagslega heildarhagsmuni samfélagsins í huga.

Markaðsgjaldið ekki ætlað að fjármagna útgjöld ríkissjóðs

Líkt og bent er á í fjárlagafrumvarpinu var lögum um Íslandsstofu breytt, einhliða, á síðasta ári og því fylgja framlög til Íslandsstofu ekki lengur þróun markaðsgjalds sem lagt er á stofn tryggingagjalds. Því er áætlað framlag til Íslandsstofu nú, annað árið í röð, lægra en sem nemur umsömdu hlutfalli af markaðsgjaldi.

Að mati Bláa lónsins hf. er sú breyting með öllu óásættanleg og sjálfsögð krafa atvinnulífsins, sem fjármagnar markaðsgjaldið, að umsamið fyrirkomulag sé virt.

Markaðsgjaldinu er ætlað að tryggja mörkun og markaðssetningu fyrir Ísland og íslenskar útflutningsatvinnugreinar. Atvinnulífið leggur þessa fjármuni til sameiginlegrar sóknar á erlenda markaði og það þarf að geta treyst því að þeir nýtist í þeim tilgangi en ekki að stjórnvöld haldi eftir hluta fjármagnsins til óskilgreinda útgjalda.

Gríðarlegir hagsmunir eru í húfi enda leikur Íslandsstofa lykilhlutverk hvað varðar að styðja við útflutning og þannig hagvöxt á Íslandi.

F.h. Bláa Lónsins hf.

Helga Árnadóttir